

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 1. maj 2012.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 1. maja 2012.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU TUŽILAŠTVA ZA PRIHVATANJE DOKAZA BEZ
POSREDSTVA SVJEDOKA (TAOCI)**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu tužilaštva da se dokumenti koji se odnose na komponentu u vezi s taocima, s Dodatkom A, prihvate bez posredstva svjedoka" (dalje u tekstu: Zahtjev), koji je tužilaštvo podnijelo 18. aprila 2012. godine i ovim po njemu donosi sljedeću odluku.

I. Istorijat postupka i argumentacija

1. Tužilaštvo u tom Zahtjevu traži da se na osnovu pravila 89(C) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) bez posredstva svjedoka u spis uvrsti 14 dokumenata i jedan video-snimak.¹ Tužilaštvo tvrdi da se dokumenti i video-snimak odnose na komponentu predmeta u vezi s taocima, iz tačke 11 Treće izmijenjene optužnice (dalje u tekstu: Optužnica).² Četrnaest dokumenata podijeljeno je u dvije opšte kategorije, konkretno, dokumente Ujedinjenih nacija (dalje u tekstu: UN) i dokumente koji potječu od vlasti Republike Srpske (dalje u tekstu: RS). Video-snimak, broj 40204 na osnovu pravila 65ter, sadrži insert iz televizijskog programa BBC-ja koji prikazuje razgovorom s optuženim (dalje u tekstu: video-snimak). Tužilaštvo tvrdi da je objasnilo relevantnost, dokaznu vrijednost i vjerodostojnost svakog dokumenta i video-snimka, kao i kako se svaki od njih uklapa u predmet.³ Tužilaštvo takođe iznosi svoje argumente u vezi s prigovorima optuženog na prihvatanje dokumenata broj 01381, 09396, 09144 i 19241 na osnovu pravila 65ter, za koje smatra da su neosnovani.⁴

2. Dana 23. aprila 2012. godine, optuženi je dostavio Odgovor na Zahtjev za prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka – uzimanje talaca (dalje u tekstu: Odgovor), u kojem tvrdi da nema šta dodati prigovorima koji su već navedeni u Dodatku A

¹ Zahtjev, par. 1, 21.

² Zahtjev, par. 1.

³ Zahtjev, par. 2, Dodatak A.

⁴ Zahtjev, par. 5-20.

Zahtjevu.⁵ Međutim, optuženi tvrdi da je dokument broj 01381 na osnovu pravila 65ter, memorandum UNPROFOR-a u kojem se izvještava o razgovoru komandanta snaga UNPROFOR-a i Ratka Mladića, trebao biti uveden posredstvom generala Ruperta Smitha.⁶ Optuženi napominje da je to "dio šireg pitanja za koje je bolje da se razmatra u kontekstu zahtjevâ tužilaštva da se dokazi u vezi s presretanjem prihvate bez posredstva svjedoka".⁷

II. Mjerodavno pravo

3. Pravilo 89 Pravilnika, u svojim relevantnim dijelovima, predviđa sljedeće:
- (C) Vijeće može prihvatiti bilo koji relevantan dokaz za koji smatra da ima dokaznu vrijednost.
 - (D) Vijeće može izuzeti dokaz ako potreba da se osigura pravično suđenje znatno preteže nad njihovom dokaznom vrijednošću.
 - (E) Vijeće može zahtijevati potvrdu autentičnosti dokaznog materijala pribavljenog izvan suda.
4. Mada je najprimjerenije da se neki dokument prihvati putem svjedoka koji o tom dokumentu može da svjedoči, prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka je praksa uvriježeno koja je u jurisprudenciji Međunarodnog suda.⁸ Dokaz može biti prihvaćen bez posredstva svjedoka ako su ispunjeni uslovi iz pravila 89, to jest, ako je dokaz relevantan, ima dokaznu vrijednost i sadrži dovoljno pokazatelja autentičnosti. Kada su odredbe ovog pravila ispunjene, Vijeće ima diskreciono pravo u pogledu prihvatanja dokaza, između ostalog na osnovu pravila 89(D), koje predviđa da Vijeće može izuzeti dokaz ako potreba da se obezbijedi pravično suđenje u velikoj mjeri nadmašuje njegovu dokaznu

⁵ Odgovor, par. 1.

⁶ Odgovor, par. 2.

⁷ Odgovor, par. 2.

⁸ Odluka po prvom zahtjevu tužilaštva za prihvatanje dokaznih predmeta bez posredstva svjedoka, 13. april 2010. (dalje u tekstu: Prva odluka o prihvatanju dokaza bez posredstva svjedoka), par. 5.

vrijednost.⁹ Prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka je mehanizam koji se koristi u izuzetnim slučajevima, jer ne omogućava nužno odgovarajuću kontekstualizaciju dotičnih dokaznih predmeta.¹⁰

5. Vijeće takođe podsjeća na svoj "Nalog u vezi s procedurom za vođenje sudskog postupka" od 8. oktobra 2009. godine (dalje u tekstu: Nalog u vezi s procedurom), u kom u vezi s eventualnim podnošenjem zahtjeva za prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka kaže sljedeće:

Strana koja zatraži prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka u zahtjevu će: i) dati kratak opis dokumenta za koji traži da bude uvršten u spis; ii) jasno naznačiti relevantnost i dokaznu vrijednost svakog dokumenta; iii) objasniti kako se taj dokument uklapa u tezu te strane, i iv) navesti pokazatelje autentičnosti tog dokumenta.¹¹

III. Diskusija

6. Vijeće je ranije navelo da strana koja traži prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka mora da pokaže, dovoljno jasno i konkretno, gdje se i kako se svaki dokument uklapa u njenu tezu.¹² Vijeće napominje da je tužilaštvo u svom Zahtjevu objasnilo kako se svaki dokument i video-snimak uklapaju u njegovu tezu.¹³ Vijeće je zaključilo da su objašnjenja tužilaštva iz Zahtjeva dovoljna. U vezi s prigovorima optuženog, Vijeće primjećuje da se optuženi protiv prihvatanju pet dokumenata bez posredstva svjedoka. Pretresno vijeće će razmotriti svaki od tih dokumenata zasebno.

7. Prvi dokument, broj 09396 na osnovu pravila 65ter, je naređenje koje je optuženi izdao Glavnom štabu VRS-a od 2. juna 1995. Optuženi u tom dokumentu naređuje da se 120 pripadnika UNPROFOR-a oslobodi i preveze prvo na Pale, a zatim dalje u Saveznu Republiku Jugoslaviju. Optuženi se protiv prihvatanju ovog dokumenta bez posredstva svjedoka zbog toga što u sistemu e-courta nema engleskog prijevoda tog dokumenta.

⁹ Prva odluka o prihvatanju dokaza bez posredstva svjedoka, par. 5.

¹⁰ V. Prva odluka o prihvatanju dokaza bez posredstva svjedoka, par. 9, 15.

¹¹ Nalog u vezi s procedurom, Dodatak A, Dio VII, par. R.

¹² V. Prva odluka o prihvatanju dokaza bez posredstva svjedoka, par. 6.

¹³ Zahtjev, Dodatak A.

Vijeće napominje da je prijevod na engleski sada dostupan u e-courtu i da je prigovor stoga bespredmetan. Na osnovu svoje procjene Vijeće zaključuje da je taj dokument relevantan za tačku 11 Optužnice i da ima dokaznu vrijednost.

8. Optuženi se takođe protivi tome da dokument broj 13600 na osnovu pravila 65ter bude prihvaćen bez posredstva svjedoka tvrdeći da je dokument irelevantan. Riječ je o sprovednom listu od 2. juna 1995. godine, u kom je navedeno pet lica, između ostalog Hugh Nightingale, koje je vojna policija u Vlasenici 2. juna 1995. godine predala kako bi bili pušteni. Vijeće zaključuje da je taj dokument relevantan za Nightingaleu spojenu izjavu, koja je uvrštena u spis na osnovu pravila 92bis Pravilnika,¹⁴ te da dokument ima dokaznu vrijednost.

9. Treći dokument broj 09144 na osnovu pravila 95ter je dopis od 29. maja 1995. koji je general-major R. R. Crabbe iz kanadskog kontingenta uputio Mladiću, u kojem protestuje zbog zatočenja kanadskih pripadnika UNPROFOR-a i UNMO-a. Optuženi se protivi prihvatanju ovog dokumenta bez posredstva svjedoka na osnovu toga da je dokument irelevantan i da nije bilo legitimne potrebe za izdavanje tog dokumenta budući da je protestovanje protiv pritvaranja osoblja UN-a bilo opšte poznato.¹⁵ Vijeće zaključuje da je taj dokument relevantan za svjedočenje Patricka Rechnera¹⁶ i da ima dokaznu vrijednost.

10. Četvrti dokument, broj 19241 na osnovu pravila 65ter je izvještaj UNPROFOR-a o stanju od 29. maja 1995. godine, u kom je opisano zatočenje pripadnika UNPROFOR-a i UNMO-a od strane VRS-a i u kom se predlaže nekoliko načina kako da UN riješi tu situaciju. Optuženi se protivi prihvatanju tog dokumenta bez posredstva svjedoka tvrdeći da su "razmišljanja analitičara irelevantna" i da on treba biti unakrsno ispitan. Vijeće zaključuje da izvještaj UN-a nije spekulativan, već da predstavlja internu procjenu stanja

¹⁴ V. Odluka po šestom zahtjevu tužilaštva za prihvatanje izjava umjesto iskaza *viva voce* na osnovu pravila 92bis: svjedoci koji su bili taoci, 2. novembar 2009., par. 33.

¹⁵ Zahtjev, Dodatak A.

¹⁶ T. 11074-11190 (2. februar 2011.)

od strane UN-a. Vijeće zaključuje da je dokument relevantan za tačku 11 i da ima dokaznu vrijednost.

11. Najzad, optuženi se protivi tome da se dokument broj 01381 na osnovu pravila 65ter prihvati bez posredstva svjedoka. Riječ je o polaznom telegramu koji je Crabbe uputio generalnom sekretaru Kofiju Annanu 26. maja 1995., i kojim Crabbe traži da mu se dostave informacije iz sjedišta UN-a u New Yorku, između ostalog primjerak Smithovih bilježaka o stanju nakon vazdušnih napada NATO-a i njegov razgovor s Mladićem. Optuženi se protivi prihvatanju tog dokumenta tvrdeći da je on trebao biti uveden posredstvom Smitha za vrijeme njegovog svjedočenja i da je Smith trebao biti unakrsno ispitan. Mada Vijeće napominje da bi bilo bolje da je taj dokument predložen posredstvom Smitha za vrijeme njegovog svjedočenja, što nije urađeno, ta činjenica sama po sebi ne predstavlja prepreku da dokument bude prihvaćen bez posredstva svjedoka. Kao što je Vijeće ranije reklo, mada je za omogućavanje odgovarajuće kontekstualizacije najbolje da dokument bude uveden posredstvom nekog svjedoka, prihvatanje dokumenata bez posredstva svjedoka može se koristiti, uz oprez, kao metoda uvođenja dokaza kojom se strani koja podnosi zahtjev pomaže da popuni određene praznine u svojoj tezi u nekoj kasnijoj fazi postupka.¹⁷ Informacije sadržane u ovom dokumentu dopunjuju Smithovo svjedočenje i jedan dokument koji je već uvršten u spis¹⁸ u vezi sa situacijom u pogledu zatočenih pripadnika UN-a, vazdušnih napada NATO-a i Smithovog razgovora s Mladićem. Osim toga, Vijeće napominje da činjenica da optuženi nije bio u prilici da Smitha unakrsno ispita u vezi s tim konkretnim dokumentom nije prepreka da ga prihvati bez posredstva svjedoka, ako su ispunjeni uslovi iz pravila 89(C) i ako se Vijeće uvjerilo da, shodno pravilu 89(D), njegovu dokaznu vrijednost ne nadmašuje potreba da se obezbijedi pravično suđenje. Vijeće zaključuje da su ti uslovi ispunjeni i da je taj dokument relevantan za Smithovo svjedočenje, da ima dokaznu vrijednost i da njegovo prihvatanje ne utiče na prava optuženog na pravično suđenje zato što je optuženi imao dovoljno prilike da Smitha unakrsno ispita o tim temama.

¹⁷ Prva odluka o prihvatanju dokaza bez posredstva svjedoka, par. 9.

¹⁸ T. 11369-11374 (8. februar 2011.); v. takođe P2268.

12. Pošto je analiziralo sadržaj pet gorenavedenih dokumenata, konkretno dokumenata s brojevima 01381, 09144, 09396, 13600 i 19241 na osnovu pravila 65ter, Vijeće se uvjerilo da oni sadrže dovoljno pokazatelja autentičnosti. Vijeće stoga zaključuje da su uslovi iz pravila 89(C) Pravilnika ispunjeni i da dokumenti s brojevima 01381, 09144, 09396, 13600 i 19241 na osnovu pravila 65ter mogu biti uvršteni u spis bez posredstva svjedoka.

13. U vezi s ostalim dokumentima s brojevima 01341, 06204, 08756, 10902, 13548, 13576, 18930, 21956 i 22814 na osnovu pravila 65ter i video-snimkom, Vijeće je proanaliziralo njihov sadržaj i zaključuje da su svi ti dokumenti relevantni za tačku 11 Optužnice i da imaju dokaznu vrijednost. Vijeće se stoga uvjerilo da su uslovi iz pravila 89(C) Pravilnika ispunjeni i da ti dokumenti i video-snimak mogu biti uvršteni u spis. Međutim, u vezi s video-snimkom, Vijeće napominje da se samo prve četiri minute snimka odnose na relevantni razgovor s optuženim. Vijeće će stoga uvrstiti u spis samo taj dio video-snimka, s oznakama na brojaču od 00:04 do 04:35, na kojem je zabilježen razgovor s optuženim.

IV. Dispozitiv

14. Shodno tome, na osnovu pravila 65ter i 89(C) Pravilnika, Vijeće ovim **ODOBRAVA** Zahtjev.

- a) **UVRŠTAVA U SPIS** dokumente s brojevima 01341, 01381, 06204, 08756, 09144, 09396, 10902, 13548, 13576, 13600, 18930, 19241, 21956 i 22814 na osnovu pravila 65ter;
- b) **UVRŠTAVA U SPIS** dio video-snimka s brojem 40204 na osnovu pravila 65ter, s oznakama na brojaču od 00:04 do 04:35; i
- c) **TRAŽI** da Sekretarijat svakom od tih dokumenata i video-snimku dodijeli broj dokaznog predmeta.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavan tekst na engleskom.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 1. maja 2012. godine
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]